

Õpetajaameti kuvandi ja atraktiivsuse uuringupõhitulemused

Peamised järeldused

- ❖ Õpetajaameti mainet hinnatakse ühiskonnas heaks. Kõige kriitilisemad on õpetajaameti maine suhtes õpetajad ise.
 - Kõige parem on õpetajaameti maine Lõuna-Eesti gümnaasiumiõpilaste ning sama piirkonna 35–50-aastaste seas.
- ❖ Õpetajad ja küsitletud sihtrühmad näevad õpetajatööd mõnevõrra erinevalt. Suurim arvamuste lahknevus esines järgmistes aspektides.
 - Õpetajad seostavad teistest rohkem oma ametit pideva õppimise ja arenguga, huvitava ja vaheldusrikka tööga ning mõistliku töökoormusega.
 - Ühiskond tajub õpetajaametit õpetajatest rohkem ühiskonnale olulisena, inimeste elusid oluliselt mõjutavana ja seostab õpetajatööd rohkem heade karjäärivõimalustega.
- ❖ Õpetajaamet eristub vastanute hinnangul teistest ametitest võimalusega teha igapäevatoos ühiskonnale suuri ja olulisi asju.
- ❖ Kontrastina õpetajaameti hea maine kõrval tajutakse, et õpetajaamet ühiskonnas kindlalt väärtustatud ei ole.
 - Kui gümnaasiumiõpilased ütlevad, et õpetajaametit pigem kirjeldab see, et ta on ühiskonnas väärtustatud, siis samas õpetajad arvavad, et õpetajaametit pigem ei kirjelda see, et see on ühiskonnas väärtustatud.
- ❖ 41% tudengitest ja 30% 35–50-aastastest tahaks töötada õpetajana.
- ❖ Õpetajaameti atraktiivsuse tõstmisel nähakse olulise tingimusena õpetajate palka, mis on viimastel aastatel kiire tempoga tõusnud ja kasv jätkub ka järgmistel aastatel.

Uuringu taust

Uuring on osa õpetajaameti kontseptsiooni loomise ja tegevuse kavandamise protsessist, et koos partneritega aidata kaasa õpetajaameti väärtustamise ja atraktiivsuse tõusule.

- Uuring keskendus neljale sihtrühmale: 16-19-aastased gümnaasiumiõpilased, 1.–2. kursuse üliõpilased, 35–50-aastane elanikkond ja õpetajad üldhariduskoolides ning kutseõppeasutustes.
- Uuring kaardistas õpetajaameti maine ja atraktiivsuse baastaseme ning järgmised mõõtmised on plaanis aastal 2018 ja 2020.
- Uuringut rahastati Elukestva õppe strateegia programmi „Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning haridusasutuste juhid“ raames, mille elluviimist toetavad Eesti riik ja Euroopa Sotsiaalfond.

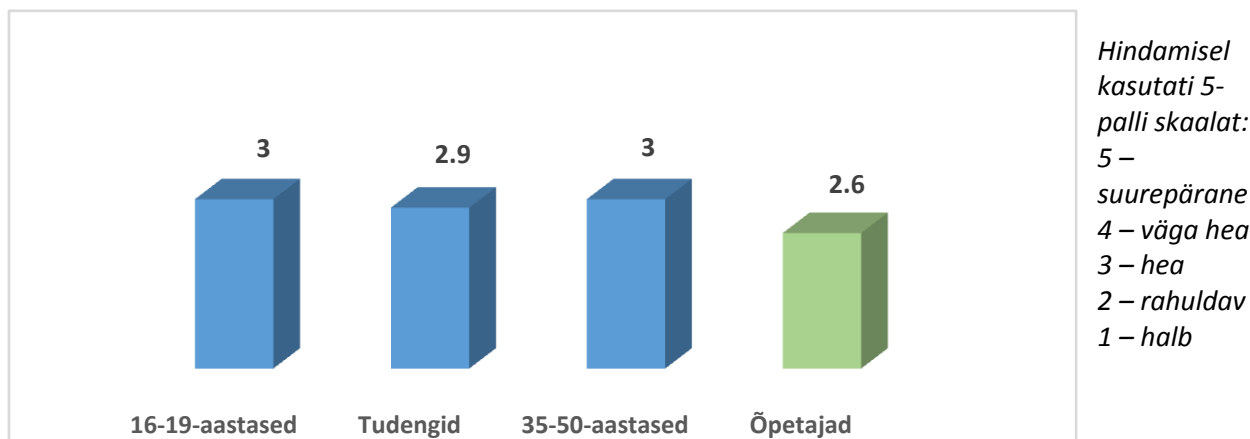
Lähemalt

Õpetajaameti maine on hea, kõige kriitilisemad on õpetajad ise

Õpetajaameti maine on üldiselt hea ning kõrgem. Kõige kõrgem on õpetajaameti maine Lõuna-Eesti õpilaste ning sama piirkonna 35-50-aastaste täiskasvanute seas.

- ❖ Õpilaste, üliõpilaste ja 35-50-aastase elanikkonna seas on õpetajaameti maine hea.
- ❖ Õpetajad ise hindavad õpetajaameti mainet pigem rahuldavaks, seejuures hindavad õpetajaameti mainet kõrgemalt need, kes on õpetajatööga alustanud kahekümnendate eluaastate teises pooles või vanemalt, samuti meesõpetajad.
- ❖ Lõuna-Eesti õpilaste ja 35-50-aastaste seas on õpetajaameti maine kõrgeim – nii selle piirkonna õpilaste kui 35-50-aastaste keskmine hinnang jääb hea ja väga hea vahele.
- ❖ Gümnaasiumiõpilaste ja üliõpilaste seas on õpetajaameti maine kõrgem naiste seas, 35-50-aastaste ja õpetajate sihtrühmas meeste seas.

Joonis: Ülejäänud ühiskond hindab õpetajaameti mainet heaks, õpetajad ise madalamaks

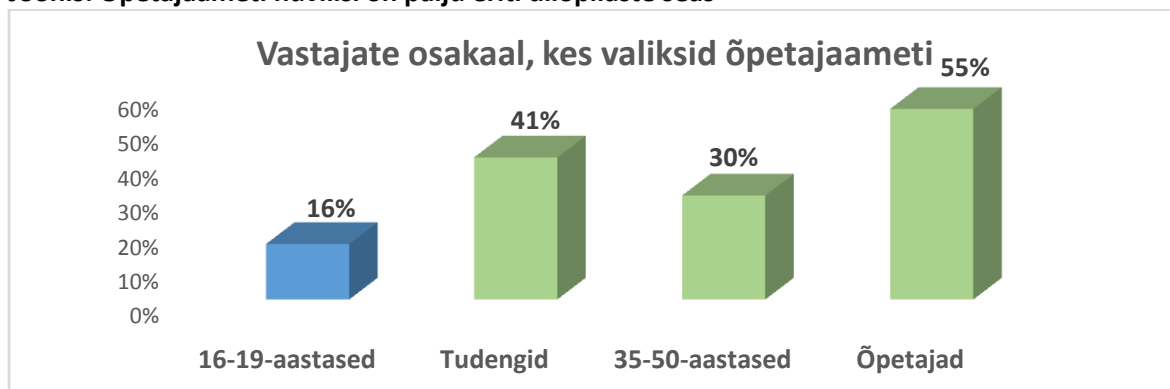
Huvi õpetajaameti vastu on kõige suurem kooli lõpetanute seas

Õpetajanatahaksid töötada 41% protsenti tudengitest ja kolmandik 35-50-aastastest. Õpilaste huvi õpetajaameti vastu on madal, kuid nende seas, kes kooli lõpetamise järel kõrgkooli astuvad, on tahe õpetajana töötada oluliselt kõrgem. Üle poolte õpetajatest valiks kindlasti või pigem valiks uuesti õpetajaameti.

- ❖ Huvi õpetajaameti vastu on kõrge 35-50-aastastel ja bakalaureuseõppuritel: iga kolmas 35-50-aastane ja 41 protsenti tudengitest tahaks kindlasti või pigem tahaks töötada õpetajana.
- ❖ Enam kui pooled õpetajatest (55%) valiks kindlasti või pigem õpetajaameti uuesti.
- ❖ Huvi õpetajaameti vastu on madal gümnaasiumiõpilaste seas – 16 protsenti õpilastest kindlasti tahaks või pigem tahaks õpetajana töötada.

- ❖ Kindel tahe õpetajana töötada on kõigis sihtrühmades madalam: neid, kes pigem tahaksid õpetajana töötada on kordades rohkem kui neid, kes kindlasti tahaksid õpetajana töötada.

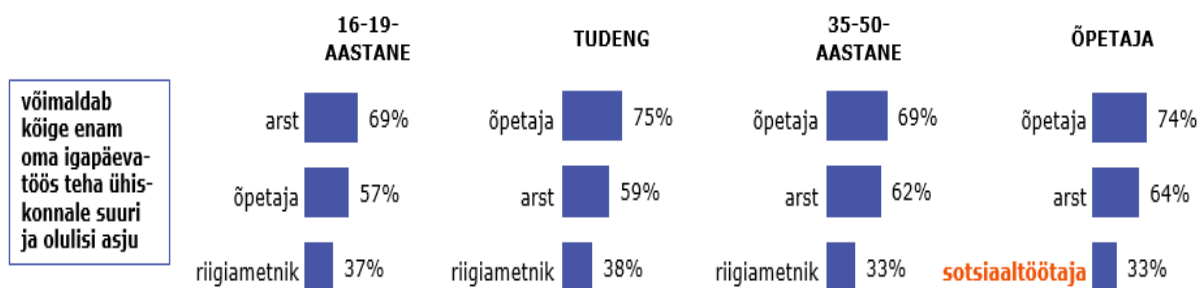
Joonis: Õpetajaameti huvilisi on palju eriti üliõpilaste seas

Õpetajaamet võimaldab teha ühiskonnale suuri ja olulisi asju

Mõõdetud 10 ameti seas¹ hindavad täiskasvanud õpetajaameti tööks, mis võimaldab kõige enam teha igapäevatoos ühiskonnale suuri ja olulisi asju. Õpilased seavad selles nimekirjas õpetajaameti arstiameti järel teiseks.

Tabel: Vastajad hindavad õpetajaameti võimalusena teha ühiskonnale olulisi asju

Ühiskonnas õpetajaameti kindlalt väärtustatuna ei tajuta

Sarnaselt õpetajaameti mainega olid õpetajad kriitilisimad õpetajaameti väärtustamise suhtes ühiskonnas. Teistest vastajatest kõrgeimaid hinnanguid annavad gümnaasiumiõpilased.

- ❖ Gümnaasiumiõpilased ütlevad, et õpetajaameti pigem kirjeldab see, et ta on ühiskonnas väärtustatud.
- ❖ Bakalaureuseõppe üliõpilaste ja 35-50-aastaste hinnangud jäävad kahevahele – kas õpetajatööd pigem kirjeldab või pigem ei kirjelda see, et ta on ametina ühiskonnas väärtustatud.

¹ Võrdlusametid: arst, tarkvaraarendaja, sotsiaaltöötaja, jurist, finantsspetsialist, insener, ettevõtja, riigiametnik, organisatsiooni juht.

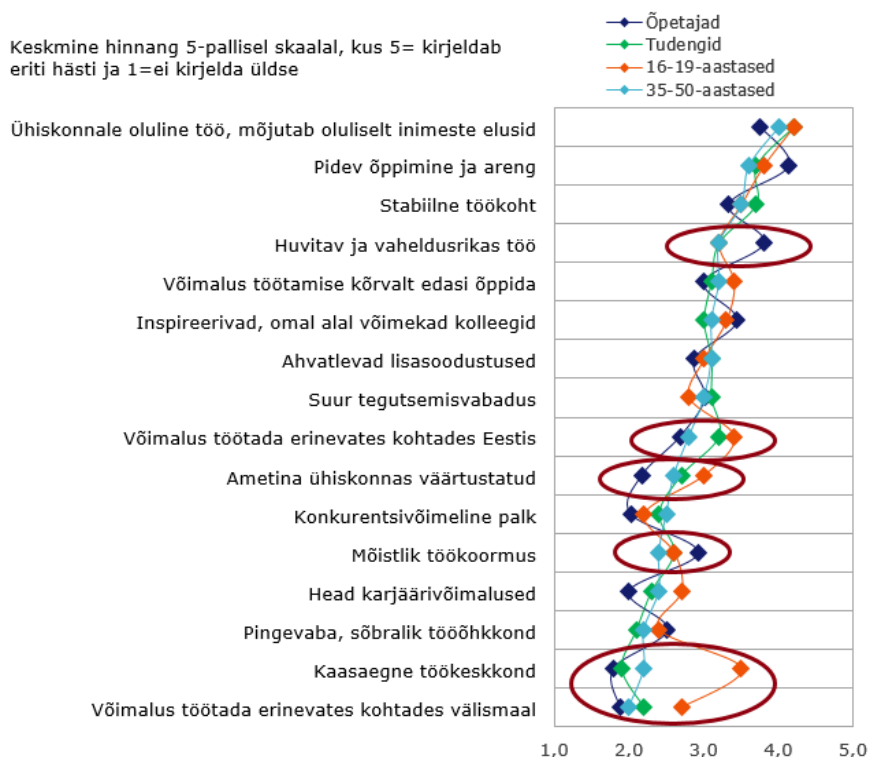
- ❖ Õpetajad arvavad, et õpetajaametit pigem ei kirjelda see, et see on ühiskonnas väärtustatud.

Õpetajaameti tahke tajutakse erinevalt

Levinud on arusaam, et õpetajaamet on ühiskonnale oluline ning mõjutab suurel määral inimeste elusid. Mitmes teises aspektis nähakse õpetajaametit erinevalt.

- ❖ **Õpetajad** leiavad kõige enam, et nende amet on seotud pideva õppimise ja arenguga. Samuti on õpetajate hinnangul nende töö huvitav ja vaheldusrikas ning võimaldab oluliselt mõjutada inimeste elusid.
- ❖ **Mitte-õpetajad** näevad õpetajatööd kõigepealt just ühiskonnale olulise ja inimeste elusid mõjutava tööna. Seejärel pidevat õppimist ja arengut võimaldava stabiilse töökohaga tööna.

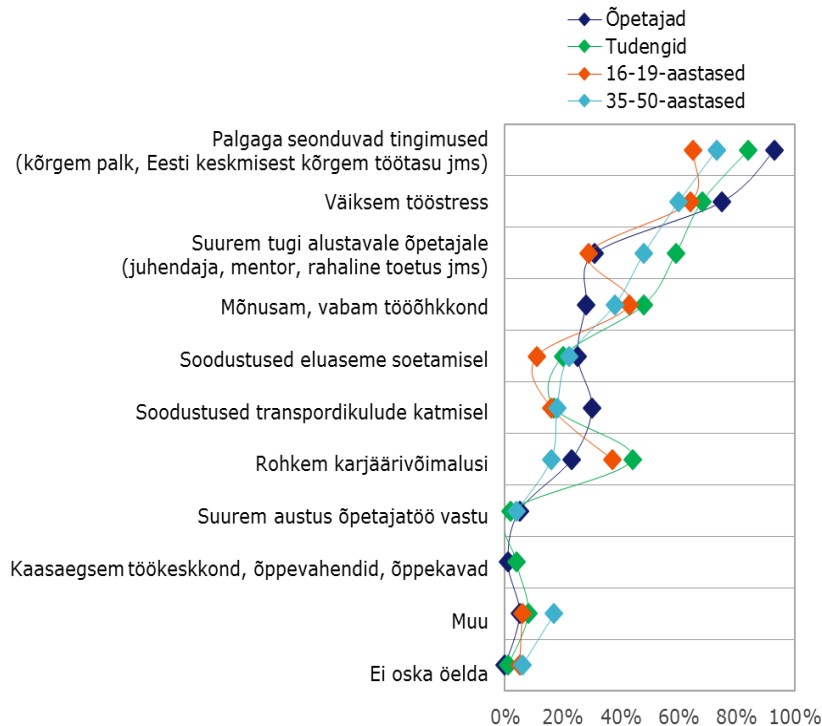
Joonis: Mida arvatakse õpetajatööd iseloomustavat

Mis muudaks õpetajaameti atraktiivsemaks?

Õpetajana töötamise motivatsiooni suurendamiseks peetakse olulisimateks muutusi vajavateks kohtadeks palgaga seonduvaid tingimusi. Bakalaureuseõppe üliõpilased ja 35-50-aastased märgivad ära ka suurema toe alustavale õpetajale.

Joonis: Mis muudaks vastajate hinnangul õpetajatöö atraktiivsemaks

Õpetajaametiga seostub enimteadmiste edasi andmine

- ❖ Gümnaasiumiõpilastel seostub õpetajaamet enim õpetamise ja teadmiste edasiandmisega (29%), seejärel pingelise ja stressirohke tööga (19%), tarkusega (18%) ning kannatlikkusega (18%).
- ❖ Bakalaureuseõppe üliõpilastel seostub õpetajaamet enim samuti õpetamise ja teadmiste edasiandmisega (35%), järgevad pingeline ja stressirohke töö (33%) ning madal palk (20%) ja pühendumus, vastutus ja usaldus (20%).
- ❖ 35-50-aastastel seostub õpetajaamet tarkuse ja professionaalsusega (24%), seejärel õpetamise ja teadmiste edasiandmisega (19%), laste ja hoolivusega (19%) ning autoriteedi, eeskuju ja austusega (17%).
- ❖ Õpetajatel seostub õpetajaamet õpetamise ja teadmiste edasiandmisega (27%), laste ja hoolivusega (26%), pideva arenguga (26%), heade suhtlemisoskustega (25%).

Kes on väga hea õpetaja?

Vastajate arvates iseloomustavad väga head õpetajat head suhtlemisoskused ja inimestetundmine, alles seejärel oma aine hea valdamine ja edasiandmise oskus. aastal.